

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΝΠΔΔ

Αθήνα, 16 Νοεμβρίου 2022

Αρ. Πρωτ. 4825

Προς : Φαρμακευτικοί Σύλλογοι της Χώρας

Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Διαβάστε δηλώσεις – παρεμβάσεις του προέδρου του Π.Φ.Σ. κ. Απόστολου Βαλτά που αναδεικνύουν το μεγάλο θέμα των ελλείψεων , σε εκτενή δημοσιεύματα στο **ΒΗΜΑ της ΚΥΡΙΑΚΗΣ** στις 13/11/2022 με τίτλο «**ΟΙ ΑΙΤΙΕΣ ΠΟΥ ΕΞΑΦΑΝΙΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ**» και στα **ΝΕΑ** με αναφορά στην πρώτη σελίδα στην σημερινή έκδοση και τίτλο «**ΛΕΙΠΟΥΝ ΦΑΡΜΑΚΑ – ΓΙΑΤΙ ΕΞΑΦΑΝΙΣΘΗΚΑΝ 200 ΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ**». Επισυνάπτονται τα σχετικά δημοσιεύματα :

Με Εκτίμηση,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΑΛΤΑΣ

Ο ΓΕΝ.ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΑΤΣΑΡΑΚΗΣ

ΓΙΑΤΙ ΕΞΑΦΑΝΙΣΤΗΚΑΝ 200 ΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ

- Αφορούν όλο το φάσμα των παθήσεων • Μεγάλες οι αρρυθμίες στα φαρμακεία
- Προβληματική η εξυπηρέτηση των ασθενών • Πού οφείλεται το φαινόμενο • Συναγερμός στο υπ. Υγείας, στον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων και στον Πανελλήνιο Φαρμακευτικό Σύλλογο

ΜΑΡΘΑ ΚΑΪΤΑΝΙΔΗ Σ. 45

Λείπουν πάνω από 200 φάρμακα «πρώτης γραμμής»

Αφορούν όλο το φάσμα των παθήσεων – αντιδιαβητικά, αντιεπιληπτικά, αντιπηκτικά, αντιβιοτικά, αντικαταθλιπτικά, οφθαλμολογικά, αναπνευστικά, νευροληπτικά ■ Μεγάλες οι αρρυθμίες στα φαρμακεία ■ Συναγερμός σε υπ. Υγείας, ΕΟΦ και ΠΦΣ

THE ΜΑΡΘΑΣ ΚΑΪΤΑΝΙΔΗ

Η μακρά λίστα ελλείψεων σε φάρμακα «πρώτης γραμμής» έχει απορρηθμίσει τη λειτουργία των φαρμακείων αλλά και τη θεραπεία των ασθενών. Μάλιστα και σύμφωνα με μαρτυρίες, δεν λείπουν εκείνες οι περιπτώσεις όπου φαρμακοποιοί «μοιράζουν» τις συσκευασίες στα δύο ή ακόμη και στα τρία σε μία προσπάθεια να μη λείψει (έστω για ημέρες) η αγωγή σε ανθρώπους που την έχουν ανάγκη. Άλλωστε, τα κενά στα ράφια των φαρμακείων αφορούν όλο το φάσμα των παθήσεων – αντιδιαβητικά, αντιεπιληπτικά, αντιβιοτικά, αντικαταθλιπτικά, οφθαλμολογικά, αναπνευστικά, νευροληπτικά κ.ο.κ. – ενώ για τα περισσότερα από αυτά δεν υπάρχουν διαθέσιμα γενόσημα.

Όπως δηλώνει στα «ΝΕΑ» ο πρόεδρος του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου (ΠΦΣ) Απόστολος Βαλτάς, «τα ελλειπτικά φάρμακα ξεπερνούν σήμερα τα 200, εντείνοντας τις καθημερινές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι φαρμακοποιοί αλλά και την αγωνία των ασθενών».

Πιο συγκεκριμένα, η σχετική λίστα του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων (ΕΟΦ) αριθμεί 79 σκευάσματα – για τα οποία έχει προσωρινά απαγορευτεί η διαδικασία των παράλληλων εξαγωγών –, παρ' όλα αυτά οι εκπρόσωποι του κλάδου στις τακτικές συσκέψεις με τους αρμόδιους φορείς κάνουν λόγο για ελλείψεις σε 150 επιπλέον σκευάσματα.

«Μαύρη τρύπα»

Για τον λόγο αυτόν χτες υπήρξε νέα συνάντηση των εμπλεκόμενων φορέων ώστε να επικαιροποιηθεί η λίστα σε μία προσπάθεια συρρίκνωσης της «μαύρης τρύπας».

Υπό τις εξελίξεις αυτές, το θέμα απασχόλησε την περασμένη Δευτέρα και το κοινοβούλιο με τον υπουργό Υγείας, Θάνο Πλεύρη, να απαντά σε επίκαιρη ερώτηση του βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ, Παναγιώτη Κουρουμπλή. Ο υπουργός ανέδειξε το πρόβλημα χωρίς υπεκφυγές, απαριθμώντας

μία προς μία τις αιτίες των ελλείψεων. Στο πλαίσιο αυτό αναφέρθηκε στις παράλληλες εξαγωγές, αλλά και στην ενεργειακή κρίση που μαζί με την υγειονομική κρίση επέτειναν το πρόβλημα λόγω της απουσίας πρώτων υλών για την παρασκευή των σκευασμάτων.

Επιπρόσθετα και μεταξύ άλλων ο Θ. Πλεύρης ανέδειξε το ζήτημα της απροθυμίας παραγωγής φαρμάκων χαμηλού κόστους (που σημειωτέον αποτελεί παγκόσμιο φαινόμενο) αλλά και τις επιχειρήσεις «σκούπα» (επιτίδειοι, παραβιάζοντας τον νόμο «σαρώνουν» τα φαρμακεία με τη συνεργασία ή μη του φαρμακοποιού και έπειτα εξάγουν τα φάρμακα στο εξωτερικό). Επισήμανε εν τούτοις πως τα κενά που διαπιστώνονται καλύπτονται με εισαγωγές που πραγματοποιεί το Ινστιτούτο Φαρμακευτικής Έρευνας και Τεχνολογίας (ΙΦΕΤ).

Το πρόβλημα όμως γίνεται ακόμη πιο σύνθετο εξαιτίας της τάσης που καταγράφεται από την πλευρά της φαρμακοβιομηχανίας να τροφοδοτεί τη χώρα μας με το... σταγονόμετρο, παρά την υποχρέωσή της να προμηθεύει την αγορά με τις ποσότητες του προηγούμενου έτους συν 25%. Σε κάθε περίπτωση πάντως και όπως παρατηρεί ο Απ. Βαλτάς, το ζήτημα των ελλείψεων δυστυχώς δεν είναι μεμονωμένο αλλά διαχρονικό, καταγράφοντας μία πορεία εξάρσεων και υφέσεων. Και αναφέρει με νόημα πως οι παράλληλες εξαγωγές παραμένουν σε κάθε περίπτωση ανεξέλεγκτες, καθώς το κέρδος των χονδρεμπόρων έχει μειωθεί στο 4,7%, την ώρα που από την εξαγωγή ορισμένων φαρμάκων μπορεί η κερδοφορία να ξεπερνά το 50% με 80% και σε κάποιες περιπτώσεις να σκαρφαλώνει στο 200%.

Επιδράσεις

Οι επιδράσεις όμως είναι αλυσιδωτές εάν συνυπολογίσει κανείς ότι οι πολυεθνικές εντοπίζουν τα σκευάσματα

που στέλνουν προς την ελληνική αγορά σε φαρμακεία ξένων χωρών λόγω των νόμιμων ή παράνομων εξαγωγών.

Υπό τα δεδομένα αυτά, ο ΠΦΣ έχει προτείνει στην ηγεσία του υπουργείου Υγείας τουλάχιστον 8μηνη απαγόρευση των παράλληλων εξαγωγών στα φάρμακα για τα οποία καταγράφονται ελλείψεις. Η αιτία; Έχει παρατηρηθεί στην πράξη πως όταν π... κόκκινη σημαία έχει πολύμηνη διάρκεια η αγορά σταδιακά ομαλοποιείται, όπως συνέβη πρόσφατα με τα αντιπηκτικά.

Ελεγχος και πρόστιμα

Οι εκπρόσωποι των φαρμακοποιοτών εν τούτοις επιμένουν πως οι παράλληλες εξαγωγές είναι μία νόμιμη διαδικασία που ελέγχεται και συνεπακόλουθα ακολουθεί συγκεκριμένους κανόνες, καταλήγοντας πως δεν ευθύνονται για τις ελλείψεις που προκαλούν... βραχυκύκλωμα στην αγορά. Όπως δε υπενθυμίζει στα «ΝΕΑ» η πρόεδρος του Πανελληνίου Συλλόγου Φαρμακοποιοτήτων Ειρήνη Μαρκάκη, ο Σύλλογος κατά το παρελθόν όταν εντόπισε παραβίαση της νόμιμης διαδικασίας προέβη στις απαραίτητες καταγγελίες με αποτέλεσμα να επιβληθούν υψηλά πρόστιμα αλλά και να αφαιρεθούν άδειες.

Αναφερόμενη συνεπώς σε εκείνα τα μέτρα που θα λειτουργούσαν ως... θεραπεία για την αγορά του φαρμάκου, υπογραμμίζει πως για να διακοπεί το φαινόμενο της «σκούπας» είναι κρίσιμο ορισμένες κατηγορίες φαρμάκων να χορηγούνται αποκλειστικά και μόνον με συνταγή γιατρού. Είναι αξιοσημείωτο πως, σύμφωνα με την κυρία Μαρκάκη, οι ποσότητες που εισάγονται από τις εταιρείες είναι αισθητά μειωμένες ενώ σε κάποιες περιπτώσεις καταγράφονται απώλειες ακόμη και της τάξεως του 60%. Όμως, όπως παρατηρεί, δεν έχει μειωθεί αντίστοιχα η συνταγογράφηση και συνεπακόλουθα η ζήτηση, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

▶ Απόστολος Βαλτάς

▶ Ειρήνη Μαρκάκη

Καθημερινή είναι η ταλαιπωρία των ασθενών εξαιτίας της «μαύρης τρύπας» σε περισσότερα από 200 φάρμακα για όλο το φάσμα των παθήσεων, αντιδιαβητικά, αντιπληθυσμικά, αντιπηκτικά, αντιβιοτικά, αντικαταθλιπτικά, οφθαλμολογικά, αναπνευστικά, νευροληπτικά κ.ο.κ. Η απάντηση «είναι σε έλλειψη» επαναλαμβάνεται σε τακτική βάση στα φαρμακεία, με τους φαρμακοποιούς να δαπανούν δεκάδες εργατοώρες εβδομαδιαίως προσπαθώντας να εξυπηρετήσουν τους πελάτες τους ψάχνοντας τα... άφαντα σκευάσματα από φαρμακείο σε φαρμακείο. Μάλιστα και όπως λέει στο «Βήμα» ο πρόεδρος του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου (ΠΦΣ) **Απόστολος Βαλιός**, «δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις πολιτών που διακόπτουν τη θεραπεία έως ότου να βρουν το φάρμακό τους. Ούτε είναι σπάνιο συνάδειξοι μου να μοιράζονται στα δύο το κομμάτι ώστε να εξυπηρετήσουν έστω και για λίγες ημέρες περισσότερους του ενός ασθενείς, ελπίζοντας στο μεσοδιάστημα πως θα καταφέρουν να προμηθευτούν και άλλα σκευάσματα».

Παρ' όλα αυτά, επιχειρώντας κανείς να εντοπίσει την αιτία του χρόνιου προβλήματος των ελλείψεων φαρμάκων (βεδομένου πως έχει «διαγνωστεί» εδώ και πολλά χρόνια, ακολουθώντας μία πορεία εξάρσεων και υφέσεων), διαπιστώνει πως είναι πολυπαραγοντικό, με τους εμπλεκόμενους φορείς στην εφοδιαστική αλυσίδα του φαρμάκου να μεταθέτουν την ευθύνη στον άλλον.

Πανδημία και clawback

Σε κάθε περίπτωση πάντως, οι ελλείψεις δεν αποτελούν αποκλειστικά ελληνικό φαινόμενο ενώ τα χρόνια της πανδημίας η αδυναμία εξυπηρέτησης των ασθενών είναι γεγονός πως εντάθηκε εξαιτίας του μοντέλου παραγωγής των σκευασμάτων που ακολουθεί το πρότυπο της παγκοσμιοποίησης. Τι σημαίνει αυτό; Πως μία δραστική ουσία μπορεί να παρασκευάζεται στην Κίνα ενώ η συσκευασία στην Ινδία, δημιουργώντας συνεπώς τις κατάλληλες συνθήκες απορρόφησης σε περίπτωση μιας παγκόσμιας κρίσης (όπως συνέβη με την έλευση του SARS-CoV-2). Ο κ. Βαλιός όμως εντοπίζει δύο ακόμη σημαντικές αιτίες που «ευδοκούν» κατά κανόνα στη χώρα μας, Η πρώτη, σύμφωνα με τον ίδιο, είναι ότι το τελευταίο διάστημα περνούν τα σύνολα

Οι αιτίες που εξαφανίζονται τα φάρμακα

μας λιγότερα σκευάσματα σε σχέση με το παρελθόν. «Σύμφωνα με στοιχεία που συλλέγει ο Σύλλογός μας, σε κάποιες περιπτώσεις οι μειώσεις αυτές αγγίζουν ακόμη και το 60%. Όμως, δεν έχουν μειωθεί αντίστοιχα και οι συνταγογραφήσεις και οι συναποκρούσεις η χρήση στα φαρμακεία». Παράγοντες του χώρου εκτιμούν πως το φαινόμενο αυτό οφείλεται αφενός στις αναταραχές που έχουν προκληθεί σε παγκόσμιο επίπεδο λόγω της πανδημίας, Δείχνουν όμως ως έναν ακόμη λόγο και τις αυξημένες οικονομικές επιβαρύνσεις των εταιρειών στη χώρα, δηλαδή το clawback. Την ίδια ώρα, εκπρόσωποι των εταιρειών διαβεβαιώνουν πως δεν υπάρχουν «περικοπές» στην προμήθεια φαρμάκων προς την Ελλάδα.

Οι παράλληλες εξαγωγές

Μόνιμο αγκάθι σύμφωνα με τον κ. Βαλιό είναι (και) οι παράλληλες εξαγωγές που «αρθούν» εξαιτίας των χαμηλών τιμών που συντηρούνται στη χώρα μας. Μάλιστα, όπως περιγράφει γλαφυρά, «οι γερμανοί συνάδειφοι έχουν λείψει το πρόβλημα των ελλείψεων, διότι η εξαγωγή η δική μας είναι η εισαγωγή η δική τους». Ο ίδιος δε, επιμένει πως οι παράλληλες εξαγωγές παραμένουν ανεξέλεγκτες, δεδομένου ότι το κέρδος των χονδρεμπόρων έχει μειωθεί στο 4,7%, την ώρα που από την εξαγωγή ορισμένων φαρμάκων μπορεί η κερδοφορία να αγγίζει το 50% ή ακόμη και να ξεπερνά το 80%. Η κατάσταση όμως γίνεται ακόμη πιο πολύπλοκη εάν συνυπολογιστεί κανείς ότι οι πολυεθνικές εντοπίζουν τα σκευάσματα που στέλνουν προς την ελληνική αγορά σε φαρμακεία ξένων χωρών λόγω των νόμιμων - ή μη - εξαγωγών. Υπό τα δεδομένα αυτά, ο ΠΦΣ έχει προτείνει στην ηγεσία του υπουργείου Υγείας τουλάχιστον βμηνη απαγόρευση των παράλληλων εξαγωγών στα φάρμακα για τα οποία καταγρά-

φονται ελλείψεις. Και αυτό διότι έχει διαπιστωθεί στην πράξη πως όταν η... κόκκινη σημαία έχει διάρκεια στον χρόνο, η αγορά σταδιακά ομαλοποιείται. «Επίσης είναι αναγκαίο να αλλάξει ο νόμος, απαγορεύοντας τις πωλήσεις μεταξύ φαρμακαποθηκών πέραν ενός φυσιολογικού ποσοστού της τάξεως του 10%. Κρίσιμο όμως είναι να υπάρχει έλεγχος σε πραγματικό χρόνο στο σύνολο της εφοδιαστικής αλυσίδας αλλά και στο σύστημα των παράλληλων εξαγωγών» προσθέτει ο κ. Βαλιός.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ

Δικλίδες ασφαλείας για να κλείσει η μαύρη τρύπα

Τον ευρωπαϊκό χάρτη των προβλημάτων... ανοίγει η πρόεδρος του Πανελληνίου Συλλόγου Φαρμακαποθηκείων **Ευρήνη Μαρκάκη**, η οποία επιμένει, μιλώντας στο «Βήμα», πως γίνεται αδικαιολόγητα πολύς θόρυβος για τις παράλληλες εξαγωγές. Η ίδια επικαλείται έρευνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης Φαρμακοποιών (PGEU), που δείχνει ότι οι ευρωπαίοι φαρμακοποιοί δαπανούν 8 ώρες την εβδομάδα για την αναζήτηση φαρμάκων που βρίσκονται σε έλλειψη. Και χωρίς να επιχειρεί να απομειώσει τη «μαύρη τρύπα» που εντοπίζεται στα φαρμακεία, σημειώνει πως ο διάλογος για την εξερεύνηση των αιτιών δεν πρέπει να περιορίζεται στις παράλληλες εξαγωγές. «Πρόκειται άλλοτε για μία νόμιμη διαδικασία που ακολουθεί συγκεκριμένους κανόνες». Και θυμίζει πως ήδη από το 2003 μετά από αίτημα του κλάδου προς τον ΕΟΦ οποιοσδήποτε φαρμακόμενος επιθυμεί να εξάγει σε άλλη χώρα της Ευρώπης υποχρεούται να δηλώνει στον Οργανισμό κάθε κομμάτι φαρμάκου που εξάγει και να ακυρώνει το κομμάτι σε πραγματικό χρόνο (Real time). Επιπρόσθετη όμως δικλίδα ασφαλείας σύμφωνα με την ίδια είναι πως στο μεταξύ ο Οργανισμός στην περίπτωση που εντοπίσει αρρυθμίες στην επάρκεια συγκεκριμένων φαρμάκων στην αγορά, προχωρεί είτε σε προειδοποίηση (ήττηνη κάρτα) είτε σε απαγόρευση των εξαγωγών (κόκκινη κάρτα). Η κυρία Μαρκάκη προσθέτει δε με νόημα πως ο Σύλλογος όταν διαπίστωσε κατά το παρελθόν παραβίαση

της νόμιμης διαδικασίας προέβη στις απαραίτητες καταγγελίες, με αποτέλεσμα να επιβληθούν υψηλά πρόστιμα αλλά και να αφαιρεθούν άδειες. Στο εόλογο ερώτημα που γεννιέται «άρα, τι φταίει;», η ίδια (εκτός από την παγκοσμιοποίηση στην παραγωγή των φαρμάκων και τη μη ανταπόκριση της βιομηχανίας στην υποχώρηση να τροφοδοτεί την αγορά με τις ποσότητες του προηγούμενου έτους συν 25%) αναδεικνύει μία διαφορετική, υπέγεια διαδρομή των φαρμάκων που οδηγεί στην εξαφάνισή τους από την αγορά. «Ορισμένοι επιτίθενται από τον χώρο του γενόσημου αγοράζον από τα φαρμακεία (inverse distribution), είτε με τη συναίνεση είτε με την άγνοια του φαρμακοποιού, και έπειτα εξάγουν τα σκευάσματα προκαλώντας στρεβλώσεις στην εγχώρια αγορά» αναλύει η κυρία Μαρκάκη. Γι' αυτό και η ίδια τονίζει πως πρέπει να ακολουθηθεί το πρότυπο του επικυρωμένου μοντέλου της διάθεσης των αντιβιοτικών μόνο με συνταγή γιατρού. «Το ίδιο πρέπει να ισχύσει και για άλλες κατηγορίες φαρμάκων, όπως συμβαίνει σε όλα τα ευρωπαϊκά κράτη. Αυτό θα συμβάλει σημαντικά στην εξάλειψη του παράνομου αυτού φαινομένου, όπως και ο έλεγχος της φαρμακοβιομηχανίας από πλευράς ΕΟΦ και υπουργείου με επιβολή προστίμων όταν προκύψει παράβαση. Και αυτό διότι βάσει των στοιχείων μας ο εφοδιασμός φαρμάκων παραμένει προβληματικός, τουλάχιστον από κάποιες εταιρείες, χωρίς να έχει μειωθεί αντίστοιχα και η συνταγογράφηση».

Οι ελλείψεις φαρμάκων στην ελληνική αγορά είναι ένα χρόνιο πρόβλημα που ταλαιπωρεί ασθενείς και φαρμακοποιούς

